

Mai Világ

Független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Cluj, Str. Iuliu Maniu 6
Telefon 8-30

Megszűnt

a mai nappal a népkisebbségi lapok cenzurája is, miután pár nappal előbb a bukaresti lapok előzetes ellenőrzését szüntette be a kormány. A cenzura, melyet Ferdinánd király halálakor léptettek újból életbe, főként az alkotmányjogi és dinasztikus kérdésekre szorították és nem akadt sok dolga. Mert nem igaz az, hogy az újságíró számára egyedül a szenzáció fontos és hogy minden habozás nélkül hajlandó bármint feltálni a nagykorúságnak, amiről úgy gondolja, hogy érdekes. Lebecsüli a sajtót, akinek ilyen rossz véleménye van róla. Nem érdekességet keres elsősorban a sajtó a nagy politika kérdéseiben, hanem igazságot. És az igazságról tény, hogy nem ártott még soha egyetlen ügynek sem. Csak az elhallgatott igazságok veszedelmesek, a kimondott igazságok azonban tisztítanak és életnek.

Nem is a sajtónak szólt tehát elsősorban a cenzura, hanem a közönségnek. Az újságolvasókat, tehát az egész társadalmat itéli éretlennek a végrehajtó hatalom arra, hogy információkat kapjon minden olyan kérdéstről kivétel nélkül, amely az ő életét érinti. A végrehajtó hatalom úgy gondolja, hogy az ő ítélte fejtettebb, mint a közönség és mint apa a gyermeke előtt, úgy kívánja eltakarni előle azokat a tényeket, amelyek közlése nem kívánatos.

Elismerjük, hogy a cenzurát tapintatosan kezelték, nem adtak vele sok munkát, nem akadályozták a lapok megjelenését és kizárólag azokra a kérdésekre szorították, amelyekről cenzura nélkül sem igen beszéltek volna a lapok. Ámde amikor mindezt lojálisan elismerjük, csak még energikusabban kell tiltakoznunk az olyan gyámokodó módszer ellen, amely feltételezi, hogy a közvéleménynél: a közönségnél és sajtójánál, jobban szíven viseli az összesség érdekeit. Mi egyáltalán nem vagyunk hajlandók elismerni, hogy a politikusok jobban tudnák a közvéleménynél, hogy miről és hogyan szabad és nem szabad beszélni. Ezért a cenzurák mindig is csak egyes izolált érdekeket szoktak védeni, csak kényelmesebbé akarják tenni a kormányok munkáját, anélkül, hogy igazi céljukat elérhetnék általa.

Ezenkívül pedig az alkotmány miniféle cenzurát tilt. Csak hadiállapotban engedi meg. Igaz, ostromállapot van most is, a béke kilencedik esztendőjében. Ámde az ostromállapot fenntartása csak azért, hogy az alkotmányban garantált szabadságjogok felülgészthetők legyenek, ellenkezik magának az alkotmánynak morális szellemével. A cenzura után ostromállapot megszüntetését követeljük.

Könecké ma elindul az Óceán átrepülésére

Mindenünnen kedvező időjárás jelentések érkeztek

(Berlin, aug. 23.) Az időjárásjelző állomások és a tengerenjáró hajó szikratávíróinak egybehangzó jelentése szerint a tengeri viharok mindenütt elültek azon az útvonalon, amelyen a Berlin-Newyork ut bator megkísérője el akarják érni az Óceán túlsó partját. Éppen ezért a dassai Junkers-művek igazgató-sága és a pilóták között nyomban tá-
rácskozások kezdődtek és megegyezés történt abban, hogy ezt a ritka kedvező időpontot feltétlenül ki kell használni.

Elhatározták, hogy Könecké még a mai nap folyamán elindul az Óceán fölé. Azonnal értesítették az elhatározásról az amerikai állomásokat, valamint a tengeren járó gőzösöket, kérve, hogy sérjék figyelemmel a repülőgép útját és jelzéseikkel támogassák annak orientációját.

Könecké gépét nyomban startképes állapotba helyezték. Az indulás minden valószínűség szerint a kora délutáni órákban fog megtörténni.

Kivégezték!

Sacco és Vanzetti végzete beteljesült

(Boston, aug. 23.) A kivégzés előtti órákban az egész város egy feldúlt tábor képét mutatja. Tízezrek táboroznak az utcákon azzal az eltökélt szándékkal, hogy az egész éjszakát az utcán töltsék. Ahol Vanzetti nővére az utcán megjelenik, ezek csoportosulnak köréje és igyekeznek a vigasztalás és szeretet ezernyi jeleivel elhalmozni. Az újságok olyan apróságokat közölnek a két halálraítélt előéletéről, amelyek csak erősítik a tömegekben a hitet, hogy ők nem gyilkolhattak.

A kormányzósági palotát százméternyi körzetben katonaság őrzi gépfegyverekkel.

Kilenc embert, kik gyanúsán álldogáltak a palota körül, őrizetbe vettek. A rendőrség értesült róla, hogy több mint száz anarchista Newyorkból Bostonba utazott merényletek végrehajtására.

és ezért a biztonsági intézkedéseket a maximálisra fokozták. A középületekbe csakis szigorú igazoltatás után lehet belépni. A gazdasági élet ugyyszólván teljesen megbénult, az üzemek nagyrésze szünetel.

A város valamennyi magastati pontjára gépfegyveres tagokat koncentráltak és hatalmas fény-szórókat állítottak fel.

melyek óriási sávokban világítják meg hársmpereenként a várost. A rendőrség minden tüntetést erőlesen megakadályoz.

A védők ma háromszor is megkísérelték, hogy a szövetségi törvény-szék perújítást rendeljen el, de minden kísérlet meghiusult.

Borah szenátor repülőgépen megérkezett és felhívta Fuller kormá-

nyozót, hogy újabb halasztást rendeljen el.

Borah intervenciója azért kelt nagy feltűnést, mert ő volt leghangosabb az, amellelt, hogy az állam nem engedheti megfélemlíteni magát külső erőszaktól. A védők azonban előre tarták bizonyítékaikat és erre Borah szenátor is az elítéltek védelmezőjének állott be.

Az utolsó órákban a hisztériásan ideges tömegben a reménykedés érzetét vett erőt.

Mindenütt arról beszélnek, hogy Fuller kormányzó az utolsó pillanatban élni fog kegyelmezési jogával.

és a legdrámaibb filmanél izgalmasabban feltűnő ügynek megadja az által az Amerikában mulhatatlanul követelt „happyend”-et, a kiigított befejezést. A kormányzó egyelőre néma és senki sem juthat színe elé.

(Boston, aug. 23.) Az egyik védő, Musmanna ügyvéd az utolsó pillanatban engedélyt kapott, hogy az iratokba betekinthessen. Hír szerint megállapította azokból, hogy

Sacco és Vanzetti is az ugynevezett vöröslistán állottak, amely abban az időben kizárta, hogy az esküdtszék elfogultságmentesen hozhata volna meg döntését. Éppen ezért az egész eljárás az ítélettel együtt semmis és ezen az alapon kéri most Fullertől az ítélet végrehajtásának elhalasztását.

Holmes felsőbb bíró a kérelmet elutasította.

(Berlin, aug. 23.) A Vossische Zeitung hasábjain ma jelentkezik egy Berlinben élő orosz építész, aki elmondja, hogy 1922-ben a Rómában levő „Sera Nana” vendéglőben találkozott egy olaszsal, ki

elmondta neki, hogy

ő követte el egy barátjával a gyilkosságot, melyért Saccot és Vanzettit halálra ítélték.

Az építész azon a véleményen van, hogy a megnevezett vendéglőben ismerik azt embert és kiléte felfedhető.

(Boston, aug. 23.) A dráma bevégeződt: Saccot és Vanzettit ma hajnalban kivégezték.

Bostonban kitört az általános sztrájk.

(Boston, aug. 23.) A kivégzés hajnali két órakor történt meg. A börtön udvarán kétszázad katonaság helyezkedett el, míg a börtönépületet magát, egy egész ezred katonaság védte. A két halálraítélt teljesen apatikusan viselkedett, csupán Vanzetti hangzottatta ártatlanságát, amikor a villamoszékre ültették.

Az egész városban rendkívüli hatást és levertséget váltott ki az ítélet végrehajtása, mert utolsó pillanattig bíztak a kegyelemben.

A kolozsvári hadtestparancsnokság vezeti a vizsgálatot a koslárdi robbanás ügyében

(Cluj-Kolozsvár, aug. 23. A Mai Világ tud.) Tegnap számban elsőnek adott hírt a Mai Világ arról a robbanásról, amely a Tövis mellett levő koslárdi municiótárolt két raktárát levegőberopított. A hatalmas detonáció valósággal elűntette a föld színeről a két raktárt. A környék lakossága nagyon izgalmas órákat élt át, mert a messzi földekre is elhallatszott a detonáció.

Tegnap még a kolozsvári szigornas is teljes apparátussal vezette a vizsgálatot a robbanás ügyében. Sava állam-biztonsági inspektor tegnap személyesen kísértette a helyszínt és vezette a nyomozást. Mai nappal azonban az állam-biztonsági hivatal átadta a további nyomozás vezetését a kolozsvári VI. hadtest parancsnokságnak.

A katonai közegek éjjel-nappal folytatják a kihallgatásokat, a szigornas-tól nyert információk szerint azonban mindezekig nem sikerült napvilágot deríteni a robbanás okára.

Kolozsvárról egyébként nagyobb csapat katonaság vonult ki Koslárdra, ahol megkezdették a romok eltakarítását. A megrongált pályatestet már a tegnap megjavították és így a vonatok Gyulafehérvárról zavartalanul közlekednek.

MAI PÉNZPIAC

(Zürich, aug. 23.) A mai nyitás: Berlin 123.45, Amsterdam 2707.87, Newyork 513.68, London 2521 és negyed, Páris 2038 egynegyed, Milánó 2898, Frága 1538, Budapest 9070, Belgrád 513 fél, Bukarest 320, Varsó 58, Bécs 7307 és fél.

Kotta

legolcsóbb
LEPAGE-ná

Szekelyföldi körútra utazott Makkai református püspök

Cluj-Kolozsvár, aug. 23. Saját tud.) Makkai Sándor református püspök Illyés Gyula tanügyi előadó kíséretében ma délelőtt Székelyudvarhelyre utazott. A püspök utjának célja összefüggésben van az egyházkerületi közgyűlés határozatával, mely szerint a székelyudvarhelyi főgimnázium működését beszüntetik és helyébe viszik a nagyenyedi tanítónőképzőt.

Információink szerint a fiúiskola beszüntetésének oka, hogy az udvarhelyi református kollégium tanulójának száma az utóbbi időben annyira mecsökkent és azért a néhány tanulóért, kit az udvarhelyi katolikus és állami gimnáziumok, valamint a székelykeresztúri unitárius kollégium meghagyott, nem érdemes az intézetet fenntartani.

A református kollégium tanulóit átviszik a katolikus gimnáziumba és a kollégium épületében fiú és leányintézetet fognak berendezni az áthozott tanítónőképző és a főgimnázium tanulóinak számára. Az enyedi tanítónőképzőt azért kellett Urvarhelyre átvinni, mert egyrészt Enyeden nem volt megfelelő helyisége, és másrészt pedig a nőképző jelöltjei leginkább a Székelyföldről rekrutálódnak, kiknek számára Udvarhely alkalmasabb, mint Nagyenyed.

A székelyudvarhelyi püspöki kiszállással kapcsolatban elintézik azoknak a tanároknak az áthelyezését más kollégiumokba, kik az udvarhelyi kollégium megszüntetésével feleslegessé váltak.

Visszajövet a püspök Kutyalván felmentelt régi titkárárt, Nagy Elemért, kit Japánba választottak a püspöfi hivatalok. Vasárnap Radnóton fog a püspök orgonát és harangot szentelni és hétfőn reggel Kolozsvárra érkezik.

Állni engedték Svájc szövetségi elnökét

(Zürich, aug. 23.) Svájci újság írja: „Hogy mennyire demokratikus viszonyok közt élünk, bizonyosra reá a következő kis eset is: Hoffmann szövetségi tanácsos temetése után Motta, a svájci szövetség elnöke második osztályú vasúti kocsin utazott St. Gallenből Zürichbe. A kocsiszakasz zsufolva volt emberrel — s a szövetségi elnöknek csak állóhely jutott. És ámbár többen felismerték, senkinek sem jutott eszébe, hogy átengedje neki a helyét, míg Will táján egy olasz svájcinak mégis szemet szúrt az eset s felállt és kérte az elnököt, hogy foglalja el helyét.

Máshol — így szól a svájci újság — szalonkocsit bocsátanak az államfő rendelkezésére, még a bolsevista nagyok is elsőosztályú luxuskocsiban utaznak, de Svájcban a szövetség elnökének ülőhely sem jut a szövetségi vasút közönséges kocsijában. A demokrácia kímélségeinek nem vagyunk barátai, de a kímélségek és szalonkocsi lázak korában a polgári szíveknek jól esik ezt a svájci történetet olvasni.

Dobozokat,
posta és
vasúti ládákat
promt szállít a
„LEMNOS“ LÁDAGYÁR
Cluj. Gales Mójlor 23. Telefon 645

Miért hiúsult meg a szovátai találkozó

(București, aug. 23.) A politikai körök értesítése szerint augusztus közepén Taráságo: találkozóknak kellett volna létrejőnnie Szovátán nemzeti parasztpárti és kormánypárti politikusok között. Ugy terveztek, hogy teljesen magánjellegű beszélgetések lesznek, nem a pártvezérek, hanem helyetteseik fognak összejönni és esendben megbeszélve a politikai helyzetet, megkísérelnek valami formulát, amely a két pártnak ezidő szerint ol: élesen szembenálló frontját közelítheti egymáshoz. A románypárt részéről Ducea és Tatarescu miniszterek, a nemzeti parasztpárt részéről Dan Sever és Popovici Mihály lettek volna a megbeszélések vezetői.

A találkozás azonban nem jött létre. Elir szerint Maniu Gyula ellenezte azt, hogy a mandátumok igazolása után, amikor is egyetlen választást sem engedett megsemmisíteni Bratianu Jonel bármiféle közeledő lépés is jöjjön létre. Virgil Măghearau pedig, a párt főtitkára, aki most Tárisba utazott, körrendeletet küldött a párt vidéki szervezeteinek,

amelyben többek között ezt mondja:

„A politikai szünet alatt megatartásunk a kormánypárttal szemben nem lehet más, mint a legélesebb intranzigencia. Minden áthidalás köztünk ki van zárva. Meg kell adnunk a vad választások után a közvéleménynek azt az elégtételt, hogy teljes energiával vivjuk tovább harcunkat a liberális párt ellen. Éppen ezért azonnal adjanak be feljelentéseket mindazok ellen, akik a választási visszéléseket követték el.“

A körrendelet a mezőgazdasági kamarai választásokra vagy politikamertes, vagy antiliberalis kartellek alakítására hívja fel a párt szervezetteket.

Maniu magatartására és Măghearau körrendeletére volt válasz, hogy a kormány Graoflidot, az averescanus vezért választotta be a CFR igazgatóságába és nem nemzeti parasztpárti politikus. Erre pedig az volt a nemzeti parasztpárti tiak válasza, hogy lefújták a szovátai találkozást és így a kormány és Maniuek között ezidő szerint nincsen semmiféle érintkezés.

Összehívták a keresztény diákszervezetek szövetségét

Augusztus 28-tól szeptember 6-ig tart a kongresszus Branban — Kisebbségi teológusok előadásai a kongresszuson

(București, aug. 23.) Augusztus 28-ra Branba összehívták a keresztény nemzeti diákszervezetek szövetségének kongresszusát Branba. A szövetségnek tudvalevőleg három tagozata van, a bucaresti, kolozsvári és jassii. Az idei kongresszus, mint azt az összehívó hirdetés mondja, főként a vallásos érzés elmélyítésének célját fogja szolgálni és az egyetemen semlegességének atmoszférájából a keresztény érzület felé akar hivatást építeni a diákok számára.

A kongresszuson előadásokat fognak

tartani a következő címek alatt: Vallás és művészet, Miszticizmus, Vallás és dogma, Fejlődés és tradíció, Taine és az irodalom.

Előadást tart a kongresszuson Tavaşy Sándor ref. teológiai tanár is, a Világegyetem megszentelése címen, továbbá Gönczy professzor, Születhet-e a keresztény ember? címmel.

Célja a kongresszusnak, hogy a különböző keresztény vallások egyetemességének gondolatát erősítse és komoly együttműködés közöttük.

Kettős öngyilkossággal végző a gyermekszerelem

(Gyoma, aug. 23.) Egy gyermekszerelem véres epilógusa játszódott le csütörtökre virradó éjjel Gyomán. Herter József tizenhét éves lakatossegéd agyonlőtte tizenöt éves szerelmét, Nyitrai Idát, majd két revolverlövessel önmagával végzett. Herter egy jómódú gyomai kiscgazda fia, már két év óta szerelmes volt Nyitrai József villanyszerelem szép leányába. A két szép és koránál idősebbnek látszó gyermek szerelmét sokan csak gyermekszerelemnek tartották és nem tulajdonítottak neki nagyobb fontosságot.

A szerelmesek szerdán este nyolc óra körül szokásuk szerint találkoztak és sétálni indultak. Este azonban a szülők házába várták haza a fiatalokat. Túvé tették értük az egész várost, majd jelentést tettek a csendőrségnek, amelynek segítségével hajnali négy órakor a város határában levő ligetben, holtan találták őket egy cseresznyefán. Nyitrai Ida szétbontott hajjal, teljesen felöltözve feküdt egy prícsen és melléből vastag sugarban ömlött a vér, lábánál pedig a földön a fiú feküdt és mellette egy régi revolver hevert. Mindketten halottak voltak már.

Nyilvánvaló volt, hogy kettős öngyil-

kosság történt és ezt megerősítette az asztalon fekvő kuszált betűkkel irt bucsúlevelével, amelyben a fiatalok bocsátatot kértek azért, hogy nem tehettek másként s közös akarattal mentek a halálba. A szülők nem tudják megmagyarázni a kettős öngyilkosság okát, valószínű azonban, hogy azt a gyermekek ezért követték el, mert fiatalságuk miatt nem remélhették, hogy a szülők beleegyezésével házasságot köthetnek.

— Minden ötödik embernek van már gépkocsija Amerikában. Ez derül ki a washingtoni kormányzat most kiadott statisztikájából. Összesen 25,268.594 autómobil volt január elsején forgalomban az új világban. A nagyvilágban átlagán csak minden 66 személyre esik egy gépkocsi. Ez az Egyesült Államok polgárainak páratlan jómódja mellett bizonyít, mert Amerikában az árak leépítésében már régóta az a rendszer divik, amit nálunk a kolozsvári Gólya áruház vezetett be először.

SZÍNHÁZ - MOZI

Az örök asszonyi színésznője

Korunkban végső feszítéseket tesznek nők, hogy mennél jobban eltávolodni igyekezzenek adott hivatásuktól. A „démon“ lett a nők tudatos ideálja. Különböző és bensőben egyaránt deformálódni akarnak a nők és természetes, hogy a színésznők, a kor női vezérei, előljárnak ebben a lehetetlen folyamatban, amely csak esődhöz vezethet.

Szerencsére vannak még nők, akik nem tudják megtagadni a bennük élő hivatástudatot és megőrzik a nő örök feladatának, hivatástudatának eszményét minden kísértésen keresztül. Az örök női mindig minden kor, amint ráeszmél, hogy hasztalan is akarná megtagadni isteni örökségét.

E színésznők között, akik az örök asszonyiság nagy művészei, Henny Porten vezet. Ez a színésznő, akinek nagyságát nem is méltányolják talán eléggé, most egy új filmben, a Tragédia címűben ismét megmutatja, hogy mennyivel többet adhat a nő, ha önmagát nem tagadja meg. Ez a film Henny Porten nem pályájának új és jelentős állomása.

Moliéret betiltották Japánban

Az egész világon, talán csak Franciaország kivételével, szörnyen szigorú lett a színházi cenzúra. A Rabnót Budapesttől Newyorkig legalább tíz városban tiltották be. Az a hír, amely most Japánból érkezik, illik azokhoz a fantasztikus mesékhez, amelyeket csak most kezdett elúzni a szigetország technikai és kulturájának növekvő jóhíre. Japán egész területére betiltotta az ottani rendezőség a Molière-darabok előadását, mert azokat erkölcselének és a tekintélyt rombolóknak találta. Molière előadásainak látogatása ma már a legfelsőbb leányiskolák pedagógiai programjában is benn van. Az eset magyarázatául el kell mondanunk, hogy Japánban a színház nem szórakozás, hanem valami, istentisztelethez hasonló kegyes aktus, tehát a tekintélyek tisztelését és a feltétlen győzelmét kívánják.

Nagyszabású átalakítások az Uránia-mozgóban. Az Uránia-mozgóban a mozi helyiségének teljes renoválása miatt az előadások néhány napig szünetelnek. A mozgó az asztalos, kőműves, festő és elektrotechnikai munkálatok befejezése után a közönség legkényesebb igényeinek megfelelően a város legelőkelőbb szórakozóhelye lesz. A megnyitás időpontját a mozgó igazgatósága a hét folyamán közölni fogja.

Illatszerek Kölni vizek

Rózsa M. ROYAL drogeria
Cluj, Piața Uniri (Főter)

Select Mozgó

Henny Porten

kiváló művésznő

Ártatlan

va yok

(Tragédia)

megható drámában.

Mon. Concordiafilm

Uránia Mozgó

átalakítás miatt néhány napig
zárva!

A Família kenyérrel magas táperezénél fogva 25% megtakarítás érhető el

HIREK

A Newyork kávéház előtt

— Uram, tud Ön autót vezetni...
— Sajnos, nem is könyitok hozzá...
— Akkor legyen szives őrizze itt az autót, amíg megebédelek.

...És megjött a parancs— Párisból!

(Két démon beszélget.)

Az egyik: Tehát vedd tudomásul: hosszabbak lesznek a szoknyák. Így kívánja Worth!

A másik: Ki az a Worth? A legújabb udvarlód?

Az egyik: Á!
A másik: Vagy talán a legközelebbi férjed?

Az egyik: A legközelebbi férjem személyéről még nincs biztos tudomásom. Egyelőre azt határoztuk az urammal, — nem válunk; tehát ráérek körülnézni.

A másik: De hiszen két hét előtt már váltatok!

Az egyik: A múlt héten azonban már nem váltunk. És azt hiszem: két-három hétig egyáltalán nem fogunk válni! Pénz áll a házhoz és jelenleg jókedvűen szeretjük egymást. — És ilyenkor nem válik az ember. Majd talán őszkor. Tudod? Olyankor nagy a mozgás a természetben, régi fészüktől bucsuznak a madárkák. De nem erről akartam beszélni. A szoknyáskákról, melyek hosszabbak lesznek, mert így kívánja Worth.

A másik: Mondd már meg: ki az a Worth?

Az egyik: Az egyik párisi legnagyobb divatszalon tulajdonosa.

A másik: És miért kívánja az a Worth, hogy a szoknyáink hosszabbak legyenek?

Az egyik: Nem ismerem a család térdkörülményeit. De mérget vehetsz rá, hogy erről van szó. A Worth-papa pukkad, hogy a rövid szoknyáskákból előkarikáznak a Worth-hölgyek görbe térdkalácsai, — tehát kiadta a parancsot: a legközelebbi új divat köteles a térdcsékre diszkrétan ráborulni.

A másik: Jaj! Mit fogunk csinálni?

Az egyik: Kénytelenek leszünk hosszabb szoknyákat hordani. — A Worth-mama csunya térdéi miatt!

A másik: Szentelenség!

Az egyik: Igen. Mit szólsz hozzá? A legszebb porcikám — a térdcsém! — most a Worth-hölgyek intrikája következtében örökre el kell bucsuztatnom a világtól! — De — esküszöm — otthon azért is, júst is viselni fogom a térdemet tovább is!

A másik: Otthon! — Ki látja otthon?

Az egyik: Kevesen. De nem baj. A kevés néha több, mint a sok. Igaz?

A másik: Igaz.

Az egyik: Nohát.

— A román interparlamentaris konferencia delegációja. Bukaresti jelentés szerint Florescu Jean vezeti a román delegációt az interparlamentaris konferenciára.

Hat emeletet zuhant s nem történt semmi baja egy kisleánynak

(Newyork, aug. 23.) Rablót és rendőrt játszottak a napokban az Eastsiedcn, a Cannon-utca 59 számú ház tetején a gyermekek. Mary Sperber kilencéves leány és Lillian Diamond nyolcéves barátnője volt a „rabló” s Mary öccse, a hétéves John és Stephen Chapin szintén hétéves fiú voltak a rendőrök. Mary volt köztük a legnagyobb és oly ügyes volt, mint egy légtornász. Kitűnően tudott mászni és pajtásai elől felkapaszkodott még a kémény tetejére is. A kémenyen táncprodukciókat csinált Mary és firtorokat vágott a fiukra, akik nem tudtak oly ügyesen mászni, mint ő s nem bírták elfogni. De egyszer csak elnyelte a kémény Maryt.

Pajtásai ijedt sikoltást hallottak.

Mary bezuhan a hatemeletes ház vakudvarába. De szerencséje volt. A vakudvarban ruhaszáritó kötelek voltak kifeszítve. Az ötödik emeletnél Mary belcukadt a kötélbe s nem zuhant egyenesen a cementes udvarra, hanem csak a harmadik emeletig, mert ott ismét fennakadt egy száritókötélen. Így kötőrel-kötélre zuhant, végül leesett a földszintre. Mikor az első emelethez ért, akkor már teljesen ki volt merülve és nem bírt megfogódzni. Esméletlen állapotban esett le a földszintre. Játsszótársai beharagtak Mary anyjához, Mrs. Sparberhez, aki felkapta eszméletlen gyermekét a vakudvár fenekéről. A kisleány hamar magához tért. Nem történt semmi komolyabb baja.

— Megkezdtek az Osvada rezsim működésének felülvizsgálását. A kolozsvári városi tanács elhatározta, hogy felülvizsgálja az Osvada rezsim működését. A vizsgálatot vezető bizottság tagja: dr. Banescu egyetemi tanár liberális képviselő, Jonescu, a Banca Nationala kolozsvári igazgatója, Boile Romulus, dr. Fischer Tivadar és Ehrenfeld Béla tanácsosok tegnap délután megkezdtek működésüket. A bizottság munkája kiterjed az elmúlt rezsim alatt elintéztet ügyek, a számvitel és kiutalások felülvizsgálására. A számvitel részletes felülvizsgálására a bizottság saját kebeléből Jonescu igazgatót, a kiváló könyvszakértőt küldte ki, aki első sorban a felülvizsgáló bizottságnak tesz majd jelentést tapasztalatairól.

— Zugvágóhidat leplezett le a kolozsvári rendőrség. Vertán rendőrkapitány tegnap délután tetten érte Grűsch Vilmos kolozsvári mészáros, amint Mészáros-utca 7. szám alatti házában vágásokat eszközölt. A rendőrség megállapította, hogy a mészáros hosszabb ideje tartja üzemben a zugvágóhidat és ezért megindította ellene az eljárást.

— Megnyitják a cselédek előtt a kolozsvári Sétateret. Ismeretes, hogy a Osvada, a volt kolozsvári polgármester reendeletet adott ki, melyben megtiltotta a cselédeknek vasárnap a Sétátra való belépést. Ezt a rendelkezést a rendőrség is magáévá tette és a cselédek vasárnaponként rendőr kérgette vissza a Sétátra bejáratától. Ez a rendelkezés számos jóérzésű emberben a legnagyobb felháborodást váltotta ki, de ellene semmit sem tudtak tenni. A szabad levegőről kitiltott cselédek mindenféle külvárosi korezmákban töltötték vasárnap délutánjaikat és a zúllott környezet éreztette is hatását a cselédeken. Ujhelyi Ferenc és Ehrenfeld Béla városi tanácsosok interveniáltak ez ügyben Fuffli Richárd helyettes polgármesternél és Cronian Aurél rendőrprefektusnál, kik kijelentették, hogy rajta lesznek, hogy ezt az embertelen intézkedést visszavonják. A városi tanács állandó választmánya mai ülésén határozni a felett, hogy a cselédek előtt megnyitják a Sétateret.

Párbaj a pusztában Opera Mozgóban

— A kolozsvári Magyar Színház első premiérje. A Magyar Színház az új idényben első premierként egy szenzációs amerikai drámát, H. Berge „Özönvizet” fogják előadni. A drámát nagy előmunkálatok és a már Brassóban megkezdett próbák hosszú sora után fogják bemutatni. — Az „Özönvizet” a régi színészgárda legjobbjai fogják adni. A darabot, amelyet Szabó Imre dolgozott

át, a szezon első napjaiban, valószínűleg szeptember harmadikán mutatják be.

Annie Besant dr. repülőgépen Budapestre megy. Besant Annie dr., a világszerte ismert teozófus nő, akinek oly nagy szerepe van India ujáteremtésében, folyó hó 30-án Budapestre érkezik. India „home rules”-jének, azaz nemzeti alkotmányának kivívása az ő nevéhez fűződik. Ő az, aki a Kelet bölcseletét közkinccsá tette, első sorban a modern India, azután a Nyugat számára. India nevelése ma a legmodernebb pedagógia uttörője és irigylendő jövőbe néz. Itt szinte halhatatlan érdemeket szerzett Besant kiváló munkatársával Arundale dr.-ral együtt. Besant különben a benáresi hindu egyetem megalapítója, amelynek doktora, az első a walesi herceg kapta. A nyolcvan éve dacára csodálatos lelkierejű és egészségi szónok és író, repülőgépen érkezik Budapestre és szeptember 3-án 7 órakor előadást tart. „Hogyan segíti a teozófus a nemzeteket hivatásuk teljesítésében?” címmel.

— Huszonegy felesége volt, de egy sem ment el a temetésére. Az amerikai George Schultz, a Sing-Sing híres foglya, 77 éves korában meghalt a börtönben. Arról volt nevezetes, hogy harminé év alatt huszonegy felesége volt, de egyik sem jelentkezett a holttestéért. Legutóbb négyévi börtönrre ítélték az öreget, aki több ízben volt elítélve s mindig valamelyik volt feleségének a panaszára, család miatt. Mikor nagyon beteg lett, átadta a wardennek volt feleségei névsorát, de egyet sem tudtak közülük megtalálni.

— Dániából való Greta Garbo, aki a főszerepet játssza A párbaj a pusztában című filmet az Operamozgóban. Ritka asszonyi jelenség, aki egész nőiségének varázásával, izével, bájjával hat és egyidejűleg emésztő szenvedély árad hideg forráságából. Meg kell jegyezni a nevét és kíváncsiságból legalább egyszer el kell menni az Opera-mozgóba, megnézni a „vampirasszonyt.”

— A vándorhangyák megettek egy öregasszonyt. Buenos Ayresből írják: A brazilai ember, amikor közelébe látja a vándorhangyákat, minden meg lehetőssel megpróbálja, nehány órára odahagyja házat s mikor visszatér, teljesen féregmentesnek találja házat, csak éppen a megölt férgek maradványait látja mindenütt. Egy ilyen hangyajárás alkalmával a napokban Campo Largo-ban, Parana braziliai államban a nemrég rövid időre kiürített lakásban felejtették egy Balbino do Morro nevű hetvenéves öregasszonyt. A vándorhangyák álamban támadták meg s hihetetlen gyorsasággal lepték el egész testét. A szegény nőt a hangyacipések borzasztó fájdalmi hamar felriasztották. Segélykiáltásaira odasírtak a szomszédok, rátörték az ajtót, de a hangyák akkora már egészen lerágták testéről a bőrt. Az öregasszony néhány óra alatt a legzömnyűbb kinok közt halt meg.

Stanio! LEPAGE-nál, CLUJ

— Egy asszony, aki csak pusztulást hint el maga körül, ebben a mondatban lehetne összefoglalni Blasco Ibanez nagy regényét, a Párbaj a pusztában. Ezt a filmet most rendkívüli sikerrel játsszák az Opera-mozgóban. Egy új, szép Helénáról van szó, aki után barmkárók, hercegek, csempészek és munkások rohannak. Aldozatai Európában és Amerikában mennek tönkre. Hatásos, megragadó, elsodró film ez. Biztos, hogy zsúfolt házak lesznek és sokáig marad műsoron ez a film.

— Véres verekedés a monostori-uton. Cioban János kalányos-utcai cigány és Golan Victor gyalui gazda a tegnap este borozás közben alaposan összeszólalkoztak. A veszekedésnek régi monostori virtus szerint késelés lett a vége. A verekedők késéssel annyira összeszurkálták egymást, hogy mindkettőjük állapota életveszélyes.

— A Széchenyi-téren megakarták ticselni a kolozsvári klinikák fosztogatóját. Néhány nappal ezelőtt a klinikai igazretlen tettes ellen, aki hetek óta fosztogatja a klinikák felszereléseit. A lesben álló detektívek tegnap délután rajtakapták a tettest, amint újra lopni akart, elfogni azonban nem tudták, mivel a betörő eszeveszetten rohanni kezdett a belvároson keresztül az állomás felé. A Széchenyi-téren már hatalmas tömeg üldözte a tolvajt, aki — látva veszét — a posta belletti hidról a Malomárókba vetette magát. Az üldöző detektívek kifogták a vízből az elkeseredett tolvajt, akit az egybegyűlt tömeg valószággal megakart lincselni. A rendőrség megállapította, hogy a klinikák szarkája azonos Gris Mihály többszörösen büntetett csavargóval.

Időbetegségben, agyban, epilepsziában, migrénben, hágerinc-servadásban és minden másféle betegségben szenvedőket felvesz a legszakszerűbb kezelésre a

„NERVA”-szanatorium

Cluj-Kolozsvár, str. Regală (Majális-u.)
12a. Speciális kezelések: psycho-és hypnoherapia, Wagner-féle maláriás kezelések, hűdés, benu-lások kezelése a legmodernebb vil-lanygépekkel és gyógyfürdőkkel.

Esőköppeny

Lei 850-tól

átmenetükabát

Lei 2900-tól. Trench-Coats

Raglan lei 3500

M. NEUMANN

férfi és fiuruhaáruhaza Cluj, Főter

„FOCUS” tűzfavállalat

elsősz-tályu bűkkhasábot

szállít kedvező árban

CLUJ,

Str. Gh. Enescu (v. Gyufagyár-u.) 3

Telefon: 4-88.

Kiadó üzlethelyiség

Kolozsvár legforgalmasabb helyén üzlethelyiség, raktárakkal ellátott bér mellett azonnalra is kiadó. Cím a kiadóban.

Fogadjunk...

— Fogadjunk, el sem hiszi, ha mondom, hogy nem érdemes ebből a városból nyaralni menni...

— Különösen, ha nincs pénze az embernek...

— Nem azért Pancser ur. De itt elég nagy a változatosság. A városi tanács például hetenkint változik. Turisztikára is nyílik elég alkalom. A legtöbb vállalkozó igazán nyaktörő manőverekkel kápráztatja el hitelezőit. Az uszósport sehol több élvezetet nem nyújt. Sok-sok emberről nem is sejtjük, hogyan tudják a felszínen tartani magukat. Akik az antik világot szeretik, azok beülnek nálunk egy autóbuszba. Akik a modernség hívei, azok az adóhivatalok hajmeresztően expresszionista ötleteiben gyönyörködhetnek.

— Miért kérem ez a bőbeszédűség?

— Ezt nem érti maga Pauczer ur...

— De tegnap még alig tetszett megmukkanni...

— Hát nem olvasta Pancser ur, hogy mártól kezdve megszűnt a cenzúra?

— A kormány, vagy a kedves felesége szüntette meg?

— Ez utóbbinál még nem tartunk Pancser ur a közszabadságok kivívásában.

— Szabad tehát mindent lenyomtatni nálunk?

— Persze Pancser ur...

— Ezerlejeseket is szabad kérem?

— Ejnye Pancser ur, kissé félreérti a magas kormányzat intencióit. Zürichben csak a kormány által kibocsátott lejbankjegyeket jegyzik három tizenkilenc és féllel...

— Van ez kérem annyi, mint egy sikerült hamisítvány önköltségi ára?

— Nézze Pancser ur, maga a nemzetgazdaságba egészen alacsony szempontokat visz be. Tudja egyébként, hogyan lehet felismerni a hamisat az igazitól?

— A zuzájáról kérem...

— No, no Pancser ur... hát majd egy kisegítő rokonkérdést teszek fel. Tudja-e, mi a különbség egy kád enny és egy Ford-kocsi között?

— Sejtlemem sincs kérem...

— Hát üljön bele Pancser ur egyikbe is, másikba is, majd megtanulja a különbséget...

— Hogyan jön ez a bankjegyekhez kérem?

— Nagyon jól. Amelyik nálunk szegény kisebbségieknek nem ragad meg, az az igazi lejbankjegy Pancser ur. És mit gondol, hamis lejjel lehet a bankot adni nálunk?

— Hát szokták mással is?

— Ebben maradunk Pancser ur...

Rados & Co.

Festéknagykereskedés

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 21.

Telefon 692.

Százlejeseket is hamisítanak

A bécsi rendőrség felfedte a bankógyárat

(Cluj-Kolozsvár, aug. 23.) Európa minden országában bukkantak fel újabban hamis lej bankjegyek. A romániai közbiztonsági szervek hosszabb idő óta lézasan nyomoznak a forgalomba került hamis ezerlejesek gyártói után, de eddig egyéb nyom nincsen, minthogy valószínűleg Jugoszláviából kerültek ide a hamisított bankjegyek. Különben is a nemzetközi pénzhamisítók műhelyeiket most Jugoszlávia területére tették át.

De nemcsak ezerlejeseket hamisítanak, hanem, amint kiderül, a bécsi rendőrség ébersége hamis százlejesek forgalomba hozatalát hiúsította meg. A bennünket közeli érdeklő esetről alábbi tudósításunk számol be: A rendőrség Eichgraben közelében egy villában 100 lejes román bankjegyek hamisítására be-

rendezett műhelyt fűdözött föl és le tartóztatta a tetteseket: Grünberg Sisu jassy-i kereskedőt, Weiss gráci gépteknikust és Aisic bécsi fényképészt. A hamisítók még csak a készülődésnél tartottak s úgy látszik, még egyetlenegy bankjegyet sem készítettek el.

Magasállású vezető tisztviselőket nevez meg cinkosainak a letartóztatott Tarr János

(Cluj-Kolozsvár, aug. 23. A Mai Világ munkatársától.) Elsőnek adott hírt a Mai Világ arról a nagyarányú csalási és zsarolási bűnygről, amelynek főszereplője Tarr János, a kolozsvári állomás vezénylőirodájának egyik vezetője. A súlyos visszaélésekkel vádolt tisztviselőt, akit egy nap őrízlet után szabadon bocsátották, most újra letartóztattak és átkísérték az ügyészségre, ahol elrendelték további fogvatartását. Popescu soros ügyész végezte a bűnygyben az első kihallgatásokat. Tarr János az ügyész előtt szenzációs vallomást tett.

Kijelentette, hogy zsarolásait fellettes intézkedésre végezte, és a bűnös uton szerzett pénzeket megosztotta két magas állású tisztviselővel.

Tarr állítása szerint ezek a tisztviselők tudtak manipulációról, sőt mi

több, instrukciókat is adtak neki.

Az ügyész kihallgatta a két vezető-tisztviselőt is, akik azonban kijelentették, hogy nem tudtak Tarr János üzemeiről, aki csak azért vádol, hogy elhárítsa magáról a súlyos bűn felelősségét. Az érdekes és feltűnést keltő bűnygy egyébként a bukaresti hatóságokat is megmozgatta már.

A CFR vezérigazgatósága tegnap bizottságot küldött ki Tarr János többévi munkásságának felülvizsgálására.

A kiküldött bizottság, amelyben két bukaresti vasúti inspektor is helyet foglal — már megkezdte tevékenységét. Ezzel párhuzamosan a büntető hatóságok is a legszélesebb körben folytatják a nyomozást és a jelekből ítélve, a közeli napokban újabb szenzációs letartóztatások várhatók.

A szociálisták belépnek a csehszlovák kormányba...

(Prága, aug. 23.) A Lidové Noviny tegnapi száma azt a hírt közli, hogy Svehlának karlsbadi tárgyalásai a nemzeti szocialistákkal eredményre vezettek és ennek következménye az lesz, hogy a párt egy vezető tagja bekerül a kormányba. A lap szerint a szociáldemokraták még nem döntöttek, de remény van arra, hogy legkésőbb tavasszal ők is helyet kapnak a kormányban. Hir szerint a szociális biztosítás munkája a közszégi választások előtt nem kerül tárgyalásra.

A Prager Abendzeitung ehhez megjegyzi: Kezdetől fogva az volt Svehla kon-

cepciója, hogy a tisztán polgári német-cseh koalíciót legalább egy szocialistapárt bevonásával még életképesebbé tegye. Jelen esetben azonban a koalíció kialakulásába belejátszanak a Vatikánnal folytatott tárgyalások, minthogy a koalícióban ülő keresztény pártok ragaszkodni fognak ahhoz, hogy a nemzeti szocialisták csak a Vatikánnal való meg egyezés után vonulhassanak be a kormányba. A nemzeti szocialisták ezt annál is könnyebben megtehetik, minthogy a Szentszékkal folytatott tárgyalásokban Benes külügyminiszter, pártjuk tagja, felelős szerepet játszik.

SPORTVILÁG

Konrad visszalépése a Hungáriába végleges

(Budapest, aug. 23.) Néhány nap előtt jelentettük, hogy a sokszoros válogatott játékos Konrad Kálmán, aki most tért vissza Amerikából, nem tudott Bécsben meggyezni a profiszfövettséggel akadálytalanul leszerződötté ügyében és régi egyesületével, a Hungáriával vette fel a tárgyalásokat.

Ma azután jelenthette, hogy Konrad Kálmán aláírta a visszatérési Budapestre szerződését, ahonnan nagy sikerrel indult. Konrad szociális

fejezte az a tanácskozás, amelyet a Hungária folytatott Ostendében üdülő elnökével, Brüll Alfrédde távirati uton s amely döntő hatással volt a szerződés megkötésére. Konrad Kálmán már kedden vagy szerdán Budapestre érkezik s megkezdí tréningjét új csapatában.

A Hungária Hirzer és Konrad meghódításával sem fejezte be csapatának megszervezését. A befejezéshez közeledő tárgyalást folytat Pepi Schneiderrel, a WAC nagy technikával rendelkező befutójával, Bécs egyik legnépszerűbb játékosával. Igen valószínű, hogy ez a tárgyalás sikerrel fog záródni.

Az erősödések mellett veszteség is van a kék-fehéreké. Molnár György bejelentette, hogy Amerikába akar menni, mire egyesülete nobilesan beleegyezést adta és Molnárt egy évre szabad-ságolta.

Magyar főlény a bajor-magyar boxmérkőzésen. Budapestről írják: A bajor boxolók kemény, rámenős ellenfelek, akik azonban tulságosan hajlamosak a baltenyeres ütésekre. Legjobbakk közülük Mauner és Leidmann. A magyarok közül Csizsár knockaut formában volt. Első napi ellenfele — Endre (FTC) — knock down után, hogy a biztos kiütést elkerülje, feladta a meccset, míg vasárnap a bajor Rosmayert jól sikerült gyomorütéssel ki is ütötte.

A vasárnapi döntőmérkőzések eredményei: Kocsis (FTC) győz Széles (FTC) ellen, Pospischil (Rapid) győz Stülzmayer (Jahn Sp. V) ellen, Weiner III. (BTK) győz Kugler (Jahn Sp. V) ellen, Kulesár (FTC) győz Endre (FTC) ellen, Csizsár (BTK) győz k. o. Rosmayer (Jahn Sp. V) ellen, Leidmann (München Sp. V 1880) győz Bokody I. (Bp. Vasutas ellen, Neuner (Jahn Sp. V) győz Rusovszky (FTC) ellen, Weiner II. (BTK) győz Papp (Bp. Vasutas) ellen, Szabó (BTK) győz Bokody III. (Bp. Vasutas) ellen.

Ifj. Szendey Béla második lett Európa szkiifbajnokságában. Az idei Európa bajnokságokon Magyarország szinett egyedül a Neptun jeles scullerje, ifj. Szendey Béla képviselte. A versenyben, amelyet a comoi tavon tartottak meg, hét ország — Olaszország, Hollandia, Belgium, Sváje, Csehszlovákia, Lengyelország és Magyarország — legjobb scullerei vettek részt. A verseny Szendey és az olasz Bernasconi párharcával alakult ki és elkeseredett finis után az éppen huzásban levő olasz mindössze 40 centiméterrel megelőzte Szendeyt. A tavalyi Európa bajnok Schneider (Sváje) harmadik lett. A győztes S. Bernasconi egy héttel előbb az olasz bapnokságot nyerte meg nagy fölényrel.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. — Állatkeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levele csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Menyasszonyok, vőlegények szerencsések lesztek, ha ékszeri és jegygyűrűt Markovitsól vesztek. Cluj, Fő-tér 6.

Megjötték a legújabb divatu női télikabát modellek az olcsóságáról közismert Park áruházba. Malom-ucca 6. Tekintse meg kirakatunkat.

Használt férfiruhát legmagasabb árban vesz Jakab, Minorita-ucca 4, az udvarban.

Eladó olcsón egy ágy, egy asztal és egy éjjeli szekrény. Érdeklődni Hermann Zelmánál, Wesselényi-ucca 7.

Küldő jó házikoszt kapható központban kihordásra is. Gunczernél Wesselényi Mikhos-ucca 7.

Móricz futáiroda Cluj, str. Regina Maria 14. Minden megbízást elvállal Sighet—Satu Mare—Oradea—Timisoara—Brasov—Bucurestibe naponta futarak indulnak. Elintézik minden ügyet, utlevelet, leveleket, csomagokat visznek és hoznak. Vidékiek vízumoztatása soron kívül. Információk, kereskedők, gyárosok, magánosok és házasulandók részére.

Waginer József műasztalos butorai kolosszal olcsók, Cluj, Deák Ferenc-ucca 30. szám.

Angol-francia női ruhákat, kézimunkát, fehérneműt a legszebb kivitelben a legutányosabb árban készít a „Mode de Paris” szalon, Bolyai-ucca 2.

A könyvpiac szenzációja „A fejedelmi nász vagy Klárka, a halálraítelt mánás leánya” nagyszerű történelmi regény János Zsigmond erdélyi fejedelem korából. Eddig 50 füzet jelent meg. Az egész mű 80 füzet. Egy füzet 3 lej. Kapható minden újságárúsító helyen. Kiadja Polonyi Albert Cluj.

PALAIS de DANSE

Cluj, Str. Iuliu Mdnii Nr. 2.

Világvárosi műsor!

Előadás 11 órakor veszi kezdetét!